

DOI: <https://doi.org/10.36719/2663-4619/101/143-148>

Kamilə Quliyeva
Bakı Dövlət Universiteti
magistrant
kamilequliyeva7@gmail.com

HÜQUQİ ŞƏXSİN MÜFLİS OLMASININ VƏ ÖDƏMƏ QABİLİYYƏTSİZLİYİNİN ANLAYIŞI VƏ MƏZMUNU

Xülasə

Hazırkı məqalədə hüquqi şəxslərin müflis olmasının anlayışı və onun Azərbaycan Respublikası qanunvericiliyində yeri ətraflı şəkildə şərh olunmuşdur. Müflis olma və iflasın anlayışları bir-birindən fərqləndirilmiş, müflis olma məfhumunun izahı qismində çıxış edən “ödəmə qabiliyyətsizliyi” anlayışının təfsiri və əhatə dairəsinə aid olan hallar aydınlaşdırılmış, bu hallara dair qanunvericiliyə müvafiq təkliflər verilmişdir.

Açar sözlər: *hüquqi şəxs, iflas, müflis olma, ödəmə qabiliyyətsizliyi, balans müflisləşməsi, maliyyə vəsaiti müflisləşməsi, borclu müəssisə, fərdi borclu, kreditor*

Kamila Guliyeva
Baku State University
master student
kamilequliyeva7@gmail.com

Definition and content of bankruptcy and insolvency of a legal entity

Abstract

In this article, the concept of insolvency of legal entities and its place in the legislation of the Republic of Azerbaijan are explained in detail. The concepts of insolvency and bankruptcy are distinguished from each other, the cases related to the interpretation and scope of the concept of "insolvency", which acts as an explanation of the concept of bankruptcy, are clarified, and relevant proposals for the legislation on these cases are given.

Keywords: *legal entity, bankruptcy, insolvency, inability to pay, balance sheet insolvency, cash flow insolvency, debtor enterprise, individual debtor, creditor*

Giriş

Bazar iqtisadiyyatının inkişaf etdiyi şəraitdə hüquqi şəxslərin müflis olması həm iqtisadi həm də hüquqi əhəmiyyət kəsb etməklə dünyada və ölkəmizdə aktual məsələ olmuşdur. İqtisadi tənzimləmə ilə yanaşı hüquqi şəxsin müflis olması həmçinin özünün hüquqi tənzimlənmə mexanizminə malik bir strukturdur. Belə ki, hüquqi şəxsin müflis olmasına dair münasibətlər ayrıca hüquq institutu və ya hüquq sahəsi kimi formalaşmamasına baxmayaraq, bu cür münasibətlər müvafiq normativ hüquqi aktlar ilə qismən tənzimlənmişdir.

İqtisadi nöqteyi-nəzərdən hüquqi şəxslərin, daha doğrusu, iqtisadi termin olaraq desək, müəssisələrin müflis olması bazar iqtisadiyyatı ilə və bazar iqtisadiyyatı şəraitində müəssisələrin rəqabətilə əlaqələndirilərək onların müəyyən qisminin uğur qazanması, digər bir qisminin iqtisadi uğursuzluğa düşər olmaqla iflasa uğraması və rəqib müəssisələr sırasından çıxması kimi xarakterizə edilərsə də, hüquqi nöqteyi-nəzərdən müflis olma mülki hüquqların qorunmasının təminatı kimi kreditorların tələblərinin ödənilməsi üsulu qismində çıxış edir. Başqa sözlə desək, hüquqi şəxsin müflis olması onun öz kreditorlarının tələblərini ödəmə imkanının olmaması səbəbilə müflis elan edilərək ləğv edilməsi üsuludur. Beləliklə, aydın olur ki, qanunvericilik kreditorların tələblərini ödəmə imkanında olmayan hüquqi şəxsin müflis elan edilərək ləğv edilməli olduğu tələbini nəzərdə tutmaqla kreditorların mənafeyini təminat altına almışdır. İflas hüququnun əsas xüsusiyyəti və

məqsədi, borclu şəxs və onun kreditorlarının hüquq və mənafeələrini müəyyən bir balans üzərində qorumaq və nəticədə kreditorların hüquqlarını təminat altına almaqdır (1).

Hüquqi şəxslərin müflis olmasına dair münasibətlərin hüquqi tənzimlənmədən kənar qalması, yeganə tənzimlənmə olan iqtisadi tənzimlənmənin mənfi təsirlərinin yaranmasına və nəticədə mülki dövriyyə iştirakçılarının hüquqlarının pozulmasına səbəb ola bilər. Bu səbəbdən hüquqi şəxsin müflis olması və iflası proseduru hüquqi tənzimlənmə zərurəti olan münasibətlər kimi çıxış etmişdir.

Hüquqi şəxsin müflis olması mövzusunun mahiyyətini aydınlaşdırmaq üçün, əvvəla, “müflisləşmə” və “iflas” terminlərinin izahını vermək gərəkdir:

Müflis ifadəsi ərəbcə-“iflas olmaq, kasıblamaq” sözündən olmaqla, “müflisləşmək” var-dövlətini itirmək, var-dövləti əlindən çıxmaq anlamını verir (2). “İflas” ifadəsi isə ərəb sözündən olmaqla bankın, tacirin və s.-in borc iltizamlarını vaxtında ödəyə bilməməsi nəticəsində müflis olması, sınıq çıxması deməkdir.

Müflis olma termininə iqtisadi və hüquqi olmaqla 2 aspektdən anlayış verə bilərik:

İqtisadi mənada müflis olma dedikdə, sahibkarlıq subyektlərinin maliyyə tarazlığının pozulması, müəssisənin aktivləri hesabına onun borclarının ödənilmə bilməməsi və bu səbəbdən müəssisənin sahibkarlıq sahəsində uğura nail ola bilməməsi, nəticədə onun sahibkarlıq subyektləri sırasından çıxması anlaşılır. Bununla əlaqədar olaraq xarici mənbələrdə müəssisənin müflis olmasının 2 növü qeyd edilir:

1) maliyyə vəsaiti müflisləşməsi (cash flow insolvency);

2) balans müflisləşməsi (balance sheet insolvency yaxud accounting insolvency) (3).

Maliyyə müflisləşməsi müəssisənin elə iqtisadi vəziyyətidir ki, öz kreditorlarının tələblərini ödəmək üçün müəssisənin maliyyə vəsaitləri yoxdur və faktiki olaraq bu cür tələbləri ödəmək imkanında deyildir, lakin onun balansında müəyyən aktivləri (məs; daşınmaz əmlak, nizamnamə kapitalı və s.) vardır. Azərbaycan Respublikasının cari qanunvericiliyində hüquqi şəxsin müflis olmasının yalnız qeyd edilən birinci növü, yəni maliyyə vəsaiti müflisləşməsi nəzərdə tutulmuş, iflas prosedurundan sonra kreditorların tələblərinin ödənilməsi qaydası kimi məhz onun aktivlərinin satılması və ya təminatlı kreditorlara əmlak aktivinin bilavasitə verilməsi nəzərdə tutulmuşdur.

Balans müflisləşməsi isə elə iqtisadi vəziyyətdir ki, bu zaman müəssisənin xalis aktivləri mövcud olmuş olmur, belə ki, müəssisənin mövcud öhdəlikləri, iqtisadi terminlə desək, borcları onun aktivlərinin miqdarından çox olur. Nəticədə isə, müəssisənin ödəmə qabiliyyəti olmamaqla onun öz öhdəliklərini icra etməsi real olaraq qeyri-mümkün olmuş olur. Göründüyü kimi, maliyyə vəsaiti müflisləşməsi hüquqi şəxsin öz maliyyə öhdəliklərinin icrası üçün büdcəsində maliyyə vəsaitinin olmaması vəziyyətidirsə, hüquqi şəxsin balans müflisləşməsi isə onun öhdəliklərinin, yəni əmlak passivlərinin, onun əmlak aktivlərindən çox olması ilə səciyyələnən iqtisadi vəziyyətdir.

Göstərilənləri ümumiləşdirərək qeyd edə bilərik ki, iqtisadi mənada müflisləşmə dedikdə, hüquqi şəxsin öz öhdəliklərini yerinə yetirə bilməməsi səbəbindən iflasa uğraması, bununla da iqtisadi uğursuzluğa düşərək sahibkarlıq subyektləri sırasından çıxması anlaşılır.

Hüquqi mənada müflisləşmə və iflas isə onun iqtisadi mənasından fərqlənir. Belə ki, qüvvədə olan Müflisləşmə və iflas haqqında Qanunda müflisləşməyə borclunun öz öhdəliklərini ödəmə qabiliyyətinin olmaması kimi anlayış verilmişdir (4).

AR Mülki Məcəlləsində isə hüquqi şəxsin müflis olması onun ləğvi üsullarından biri kimi göstərilmişdir. Belə ki, həmin Məcəlləyə əsasən hüquqi şəxs əgər kreditorların tələblərini ödəməyə qadir deyildirsə, onun məhkəmənin qərarı ilə müflis sayıla bilməsi nəzərdə tutulmuşdur (5).

Müflis olma və iflasın anlayışına dair müxtəlif hüquq ədəbiyyatlarında müəlliflərin mövqeləri öz əksini tapmışdır. S.N.Viktoroviçin fikrinə əsasən müflisləşmə borclunun öz kreditorlarının maliyyə və digər tələblərini ödəmə qabiliyyətinin olmamasıdır (Svistushkin Nikilgp Viktorovich, 2019: 1).

T.D.Vladimiroviçin mövqeyinə əsasən müflisləşmə (iflas) dedikdə, borclunun pul öhdəlikləri və digər məcburi ödənişlərini ödəmə öhdəliyini tam təmin edə bilməməsinin məhkəmə tərəfindən tanınması başa düşülür (7).

S.E.Sergeyevna qeyd edir ki, müflisləşmənin (iflasın) hüquqi tərifini özündə aşağıdakı elementləri özündə ehtiva edir: a) kreditorların tələblərini ödəmə imkanında olmama; b) pul öhdəlikləri və (və

ya) digər icbari ödənişlər üzrə kreditorların, habelə işçilərin əməkhaqqının və keçmiş işçilərin işdən çıxma müavinətinin və (və ya) əmək haqqının ödənilməsinə dair tələblərinin irəli sürülməsi; c) belə faktın məhkəmədə təsdiqi (8). Göründüyü kimi, S.E.Sergeevnin fikrinə əsasən müflis olma hüquqi şəxsin öz kreditorlarının pul öhdəlikləri və (və ya) digər icbari ödənişlər üzrə tələblərini, həmçinin işçilərinin əməkhaqqı və keçmiş işçilərin işdən çıxma müavinəti və (və ya) əmək haqqının ödənilməsinə dair tələblərini ödəmə qabiliyyətində olmaması faktının məhkəmə tərəfindən təsdiq edilməsidir.

E.A.Vasiliev müflis olmanın nisbi və mütləq növlərini fərqləndirirdi: 1) nisbi müflis olma hüquqi şəxsin öz kreditorlarının tələblərini ödəməyə qismən qadir olmaması; b) mütləq müflis olma isə borclunun öhdəliklərinin onun aktivlərindən artıq olması və normal dövriyyə şəraitində borclarını ödəyə bilməməsi deməkdir (Vasilyev, 1983: 94).

Türk hüquq ədəbiyyatlarında iflasın anlayışını dərk etmək üçün onun icra hüququ kontekstində təhlili aparılmışdır. Belə ki, Türkiyə Cümhuriyyənin hüquqi siteminə əsasən, öhdəliklərin icrası ilə əlaqəli münasibətləri tənzimləyən hüquq institutu İcra hüququ adlanır. İcra hüququ öhdəliklərin könüllü icrası deyil, icra edilməmiş öhdəliklərin icra orqanları vasitəsilə məcburi icrası münasibətlərini tənzimləyir. Bu cür məcburi icra yolu ilə borclunun əmlakına həbs qoyulur, əmlak satılır və kreditorların tələblərini ödənilir.

Hüquqi doktrinaya əsasən İflas hüququ İcra hüququnun alt kateqoriyası kimi çıxış etməklə, iflas proseduru öhdəliyin məcburi icrası üsullarından biridir (Aslanoglu, 2008: 203). Belə ki, öhdəliyin məcburi icrası üsulları qismən (cüzi) icra və tam (külli) icra olmaqla, sonuncusu iflas prosedurundan bəhs etməkdədir. Belə ki, qismən icrada borclunun bir və ya bir neçə kreditoru vardır. Bu halda borclunun bir və ya bir neçə əmlakı məcburi icra predmeti olmaqla onun kreditorlarının tələblərinin ödənilməsi üçündür. Tam (külli) icrada, yəni iflas prosedurunda isə müvafiq məhkəmə tərəfindən müflis elan edilmiş borclunun bütün əmlak aktivləri hesabına onun bütün kreditorlarının tələbləri ödənilir. Beləliklə, iflas öhdəliyin icrasının kollektiv və məcburi üsuludur.

İcra hüququna əsasən borclu şəxsin bir və ya bir neçə kreditoru öz borclarını borclunun əmlakından almağa çalışırlar. Bu qayda cari qanunvericiliyimizdə də nəzərdə tutulmuş öhdəliyin icrası qaydasıdır. Məsələn: borclu şəxs öz öhdəliyinin icrası üçün pul verməli, əmlak verməli və s. hərəkətləri etməlidir. Lakin iflas hüququnda bütün kreditorların tələblərinin borclunun aktivlərindən təmin edilməsi prinsipi qəbul edilir (11). Yəni iflas hüququnda borclu müəssisənin öz əmlak aktivləri hesabına öhdəliyini icra etməsi deyil, borcun tutulması məqsədilə borclu müəssisənin bütün aktivləri üzrə həyata keçirilən məcburi ləğv etmə prosedurudur. İflas prosedurunun məqsədi borclunun müsadirə edilə bilən bütün əmlakının kreditorların borclarına ödənilməsidir (Pekcanitez, Atalay, Özkan, Özkes, 10). İcranın digər növündən fərqli olaraq iflasda, borclu şəxsin müflis elan edilməsi qərarından sonra onun kreditorları kreditorlar yığıncağında öz tələblərini irəli sürürlər və kreditorlar hər biri üçün ayrıca müflisləşmə haqqında qərara ehtiyac olmadan bir iflas qərarından faydalanırlar (Önal, 2014: 2883).

Cari qanunvericiliyə əsasən hüquqi şəxsin müflis olmasının anlayışı verilmiş, lakin geniş şəkildə şərh edilməmişdir. Hüquqi şəxsin müflis olması və iflasının anlayışı verildiyi kimi, onun izahı olan “ödəmə qabiliyyətsizliyi” anlayışının da izah edilməsi və bu anlayışın hansı halları əhatə etməsinin aydınlaşdırılması da zəruridir.

Mülki Məcəlləyə əsasən hüquqi şəxsin onun müflis olması nəticəsində ləğvi nəzərdə tutulmuş, hüquqi şəxs öz kreditorlarının tələblərini ödəmə qabiliyyətində deyildirsə, onun ləğvinin yalnız müflis olma formasında həyata keçirilməsi tələbi təsbit olunmuşdur. Həmçinin həmin Məcəlləyə əsasən hüquqi şəxsin öz kreditorların tələblərini ödəməyə qadir olmaması halında, onun məhkəmənin qərarı ilə müflis hesab edilə bilməsi imkanı nəzərdə tutulmuşdur (5). Lakin qeyd edilən normalarda hüquqi şəxsin ödəmə qabiliyyətsizliyinin anlayışı verilməmişdir. Qeyd edilənlərə əsasən ödəmə qabiliyyətsizliyinə anlayış verilməsi və cari qanunvericilikdəki ziddiyyətlərin aydınlaşdırılması zəruridir.

İflas və müflis olma sferasında münasibətləri tənzimləyən “Müflisləşmə və İflas haqqında” Qanunun 1-ci maddəsində müflisləşməyə borclunun öz öhdəliklərini ödəmə qabiliyyətinin

olmaması kimi anlayış verilir. Həmin Qanuna əsasən hüquqi şəxsin ödəmə qabiliyyətsizliyi anlayışı və məzmunu verilmiş, bu anlayışa aşağıdakı hallar daxil edilmişdir:

a) borclu həyata və ya sağlamlığa vurulmuş zərərin ödənilməsi, alimentin tutulması, əmək və onunla bağlı münasibətlərdən yaranan öhdəliklər üzrə, müəlliflik müqaviləsinə görə ödənilən haqlar ilə bağlı öz kreditorları qarşısında öhdəliklərini icra müddəti başladığı andan etibarən ardıcıl 2 (iki) ay ərzində tam icra etməmişdir;

b) borclu vergilər (faizlər və tətbiq edilmiş maliyyə sanksiyaları) və başqa dövlət ödənişlərini onların hesablandığı gündən etibarən ardıcıl 10 (on) ay ərzində tam icra etməmişdir;

c) borclu digər kreditorlar qarşısında öhdəliklərini onun icrası üçün müəyyənləşdirilmiş müddətdə icra etməmişdir (4).

Lakin hesab edirik ki, qanunvericilikdə verilmiş bu anlayış qüsurudur. Belə ki, qeyd olunan maddənin 1-ci bəndinə əsasən borclunun ödəmə qabiliyyətinin olmaması meyarlarına alimentin tutulması da aid edilmiş, bu əsasla hüquqi şəxsin müflis olmuş elan edilməsi imkanı nəzərdə tutulmuşdur.

Lakin qeyd edilməlidir ki, aliment ailə-hüquqi münasibətlərdən irəli gələn bir məfhum olmaqla, bu cür öhdəliyin yerinə yetirilməməsi kommersiya hüququ subyekti olan borclu şəxsin müflis olmasının əsası qismində çıxış edə bilməz.

“Müflisləşmə və iflas haqqında” Qanunun 1-ci maddəsindən görünür ki, borclu şəxs anlayışı özündə borclu müəssisə və fərdi borclu anlayışlarını birləşdirmiş, borclu müəssisəyə-Azərbaycan Respublikasının ərazisində fəaliyyət göstərən və ya fəaliyyəti dayandırılmış və borcu olan hüquqi şəxs; fərdi borcluya isə-öz fəaliyyətini hüquqi şəxs yaratmadan həyata keçirən və borcu olan sahibkar, yəni fiziki şəxs kimi anlayış verilmişdir. Göründüyü kimi, müflis olma imkanı nəzərdə tutulan şəxs ya borclu müəssisə, ya da fərdi borclu ola bilməklə, bu şəxs hər bir halda sahibkarlıq subyekti olmalıdır. Beləliklə, sahibkarlıq subyekti qismində çıxış edən şəxsin ödəmə qabiliyyətinin olmamasının əsasları qismində ailə-hüquqi münasibətlərdən irəli gələn alimentin ödənilməməsi çıxış edə bilməz.

Bundan əlavə, qeyd edilməlidir ki, ödəmə qabiliyyətinin olmaması məzmunca borclu şəxsin öz borclarını “ödəməməsi” deyil, “ödəmə imkanında olmaması” anlayışını özündə ehtiva edir. Beləliklə göstərilən maddədə borclu şəxsin hüquqazidd hərəkətsizliyi müvafiq öhdəliklərin “icra edilməməsi” deyil, “icra edə bilməməsi”, yaxud “icra etmə imkanında olmaması” kimi qeyd edilməlidir.

Göstərilənlərə əsasən hesab edirik ki, Qanunun müvafiq maddəsinin bəndləri aşağıdakı redaksiyada verilməlidir:

a) borclu həyata və ya sağlamlığa vurulmuş zərərin ödənilməsi, əmək və onunla bağlı münasibətlərdən yaranan öhdəliklər üzrə, müəlliflik müqaviləsinə görə ödənilən haqlar ilə bağlı öz kreditorları qarşısında öhdəliklərini icra müddəti başladığı andan etibarən ardıcıl 2 (iki) ay ərzində tam icra etmə imkanında olmamışdır;

b) borclu vergilər (faizlər və tətbiq edilmiş maliyyə sanksiyaları) və başqa dövlət ödənişlərini onların hesablandığı gündən etibarən ardıcıl 10 (on) ay ərzində tam icra etmə imkanında olmamışdır;

c) borclu digər kreditorlar qarşısında öhdəliklərini onun icrası üçün müəyyənləşdirilmiş müddətdə etmə imkanında olmamışdır.

Qeyd edilən əsaslar hüquqi şəxsin ödəmə qabiliyyətsizliyinin məzmununu təşkil etməklə, onun müflis edilməsinin meyarları qismində çıxış edə bilər.

Əlavə olaraq qeyd edək ki, cari qanunvericilikdə müflis olma və iflas anlayışları bir-biri ilə eyniləşdirilsə də, bu ifadələri bir-birindən fərqləndirmək lazımdır. Belə ki, hüquqi şəxsin müflis olması onun öz kreditorlarının tələblərini ödəmə qabiliyyətində olmamasıdır. Baqa sözlə desək, hüquqi şəxsin müflis olması onun aktiv maliyyə vəsaitlərinin tükənməsi səbəbindən öz kreditorlarının tələblərini ödəmə imkanında olmamasıdır.

Hüquqi şəxsin iflası isə onun müflis olmasının, yəni onun ödəmə qabiliyyəti olmaması faktının məhkəmə qaydasında təsdiq edilməsidir. Qeyd edək ki, Azərbaycan Respublikasının qüvvədən

düşmüş olan 22 iyul 1994-cü il tarixli, 857 №-li “Müflisləşmə və iflas haqqında” Qanununun 1-ci maddəsində “müflis olma” və “iflas” bir-birindən fərqləndirilmişdir. Həmin Qanunun 1-ci maddəsinə əsasən müflisləşməyə-borclunun öz öhdəliklərini ödəmə qabiliyyətinin olmaması, iflasa isə-borclunun öhdəliklərini mütləq ödəmə qabiliyyətində olmamasının məhkəmə tərəfindən təsdiq edilməsi kimi anlayış verilmişdir.

Nəticə

Hazırkı məqalənin məzmununda qeyd edilmiş təhlilə əsasən aşağıdakı nəticələrə gəlinmişdir:

Hüquqi şəxsin müflis olması və onun iflası fərqli anlayışlar olmaqla müflis olma-hüquqi şəxsin öz kreditorlarının tələblərini ödəmə qabiliyyətində olmaması, iflas isə-hüquqi şəxsin kreditorlarının tələblərini ödəmə qabiliyyətində olmamasının məhkəmə qaydasında təsdiq edilməsidir.

Hüquqi şəxsin müflis olmasının maliyyə vəsaiti müflisləşməsi (cash flow insolvency) və balans müflisləşməsi (balance sheet insolvency) olaraq 2 forması vardır. Azərbaycan Respublikasının cari qanunvericiliyində hüquqi şəxsin müflis olmasının yalnız birinci növü nəzərdə tutulmuşdur. Balans müflisləşməsi dedikdə hüquqi şəxsin nizamnamə kapitalı da daxil olmaqla bütün balansının tükənməsi nəzərdə tutulur.

Lakin məlumdur ki, Azərbaycan Respublikası qanunvericiliyinə və hüquqi praktikasına əsasən icra edilməmiş öhdəlikləri olan hüquqi şəxsin təsisçilərinin öz təsis paylarını özgəninkiləşdirməsi yolverilməzdir. Bu səbəbdən Azərbaycan Respublikası qanunvericiliyi üçün hüquqi şəxsin balans müflisləşməsi formasında ləğvinin nəzərdə tutulması məqsədəuyğun deyildir.

Hüquqi şəxsin ödəmə qabiliyyətsizliyi ifadəsinə qanunvericilikdə verilmiş anlayış qüsurludur. Belə ki, həmin anlayışa əsasən borclunun ödəmə qabiliyyətinin olmaması meyarlarına alimentin tutulması da aid edilmiş, bu əsasla hüquqi şəxsin müflis elan edilməsi imkanı nəzərdə tutulmuşdur. Lakin aliment ailə-hüquqi münasibətlərdən irəli gələn bir məfhumdur və bu cür öhdəliyin yerinə yetirilməməsi sahibkarlıq hüququ subyektı olan borclu şəxsin müflis olmasının əsası qismində çıxış edə bilməz. Bu səbəbdən həmin meyar “Müflisləşmə və iflas haqqında” Qanunun 3-cü maddəsindən çıxarılaraq maddə müvafiq redaksiyada verilməlidir.

Ödəmə qabiliyyətinin olmaması məzmunca borclu şəxsin öz borclarını “ödəməməsi” deyil, “ödəmə imkanında olmaması” anlayışını özündə ehtiva edir. Beləliklə göstərilən maddədə borclu şəxsin hüquqazidd hərəkətsizliyi müvafiq öhdəliklərin “icra edilməməsi” deyil, “icra edə bilməməsi”, yaxud “icra etmə imkanında olmaması” kimi qeyd edilərək həmin maddə müvafiq redaksiyada verilməlidir.

Ədəbiyyat

1. <https://ets.anadolu.edu.tr/storage/nfs/HUK206U/ebook/HUK206U-13V3S1-8-0-1-SV1-ebook.pdf>
2. <https://obastan.com/iflas/18105?l=az>
3. <https://gocardless.com/guides/posts/cash-flow-insolvency-vs-accounting-insolvency/>
4. <https://e-qanun.az/framework/4014>
5. <https://e-qanun.az/framework/46944>
6. Svistushkin Nikilgp Viktorovich. (2019). Bankrotstvo yuridicheskikh lits. Moskva, 1 s.
7. <https://interactive-plus.ru/e-articles/epub-20141225/epub-20141225-5731.pdf>
8. https://esj.pnzgu.ru/files/esj.pnzgu.ru/sil_chenko_es_17_4_20.pdf
9. Vasilyev, Ye.A. (1983). Pravovoye regulirovaniye nesostoyatel'nosti i bankrotstva v grazhdanskom i trgovom prave kapitalisticheskikh gosudarstv: ucheb. Posobiye. M.: MGIMO, 94 s.
10. Aslanoglu, S. (2008). İcra və iflasa qarşı kommertiya debitor borcları; onun təbiəti, qanunvericilik ölçüsü və mühasibat təcrübəsi. Afyon Kocatepe Universiteti İqtisadiyyat və İdarəetmə Fakültəsi Jurnalı, Cilt 10, Sayı 2, 203 s.
11. <https://cdn.istanbul.edu.tr/FileHandler2.ashx?f=i%CC%87fla%CC%82s-hukuku-son.pdf>

12. Pekcanıtez, H., Atalay, O., Özkan, M.S., Özekes, M. İcra və İflas hüququ dərs kitabı, 7-ci nəşr, onikilevha nəşriyyatı, 10 s.
13. Önal, A. (2014). Xarici Elementli İflas Davalarında Türk Məhkəmələrinin Yurisdiksiya Problemi, Dokuz Eylül Universiteti Hüquq Fakültəsi Jurnal. Cild 16, buraxılış 0, 2883 s.

Göndərilib: 16.01.2024

Qəbul edilib: 13.03.2024